

40 éves

az
ERKEL KÓRUS

40 éves

az

ERKEL KÓRUS

Készült
a Művelődési és Sportház
ERKEL FERENC KÓRUSA
40 éves jubileumára

Összeállította, írta:
Pál Vilmos

Az ismertető füzet az alábbi kiadványok felhasználásával készült:

Tóth Gabriella:	Szombathelyi 17. számú VOLÁN Vállalat és a Művelődési és Sportház Erkel Ferenc Kórusa 1959 - 1984.
Hegyi István:	Szombathelyi Vasi Volán Vállalat és a Művelődési és Sportház Erkel Ferenc Kórusa 1959 - 1989.
Pajor Éva:	35 éves az Erkel Kórus 1959 - 1994.

A fotókat
Kiss Teodóra, Garas Kálmán, Tóth Imre és Kovács Géza készítette.

Kiadja: MSH ERKEL KÓRUSA

A kiadvány létrejöttét támogatta:
VANETT BT.

Nyomdai előkészítés: MG Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.
Szombathely, Vörösmarty M. u. 34. T/F.: (94) 313 824
Nyomdai munka: Prospektus GM. Veszprém

A 40 ÉV KRÓNIKÁJA

1959. január 25-én a Városi Kultúrházban - a mai Savaria Múzeum nagytermében - 40 zeneiskolás kislány és pedagógus Pergolesi: Stabat Mater-ével köszöntötte a zeneiskolát fennállásának 50. évfordulója alkal-mából. A növendékzenekart és a kórust Schmidt Mihály karnagy vezette.

Az énekkar már ez év tavaszán vegyeskarrá bővült lelkes pedagógusok és zenebarátok csatlakozásával. Júniusban hivatalosan is megalakult a Zenebarátok Kórusa. Fenntartója a Bartók Béla Állami Zeneiskola, karnagya Schmidt Mihály lett.

Sikereik elismeréseként az együttest Vas Megye Tanácsa 1960-ban a megyei tanács kórusává nyilvánította, nevét pedig az Erkel-év emlékére Erkel Kórusra változtatta.

Próba után, 1962

A lelkesedés 1961 - 62-ben apadni látszott, a 80 fős létszámból mintegy 40-45 tag jelentette a kórus magját. Mégis sor kerülhetett nemcsak az első rádiószerelésre - 1963. Július 15-én "Zenés séta Szombathelyen" c. műsorban -, de a Varázsfuvola c. opera első előadására is szeptember 8-án, amely produkciónak azután sok éven át rendszeres közreműködője volt a kórus.

1964-ben az akkor egyéves Művelődési és Sportház vette át a fenntartó szerepét. A kórus vállalta, hogy részt vesz az országos kórusmozgalom keretei között zajló minősítési rendszer versenyein, opera- és oratórium-előadásokon, különböző ünnepségeken.

A Népművelődési Intézet minősítési rendszere a 63/64-es évadban lépett életbe. Az Erkel Kórus a minősítésre csak 1966-ban készült fel, de már 1964. május 9-én, a megyei színvonalversenyen aranyoklevelet kapott művészi teljesítményéért.

Az Országos Minősítés, az első hivatalos szakmai elismerés, az 1966. évi hangverseny értékelése alapján született meg. Az együttest "Aranykoszorús Kórus"-nak minősítették - elsősorban Kodály-Weöres: Öreges c. művének tolmácsolásáért.

Októberben elkészült az együttes második rádiófelvétele, a Kóruspódium c. sorozatban ekkor hallhatta először a közönség.

Még ebben az évben az együttes női szolamaiból megalakult a Leánykar. A kamaraegyüttesé fejlesztett kis csapat Schmidt Mihály igazgatása alatt másodkarnagyával, Goda Imrével készült a szereplésekre. Emlékezetes volt közreműködésük Gluck: Iphigenia Taurisban c. operájának magyarországi bemutatóján az Iseumban, ahol a papnők 24 fős kórusát alkották.

1967-ben a kórus újabb válságos korszaka kezdődött. A nyári rendezvények után Schmidt Mihály nyugdíjazását kérte, s év végén lemondott a kórus vezetéséről is. Működése alatt az Erkel Kórusnak és elődjének, a Zenebarátok Kórusának 76 művet tanított be, 63 előadást vezényelt. Összesen kb. 340-en énekeltek a kezére az eltelt majdnem 9 év alatt.

1968-ban Jugoszláviában járt az Erkel Kórus Tibold Iván karnaggyal - viszonzva a maribori kórus látogatását.

A következő esztendőben Mozart: Thamos, Egyiptom királya c. művének magyarországi bemutatóját énekelte a Tibold Iván felkészítette együttes az Országos Filharmónia bérleti hangversenyén.

1970 őszén Deáky István tett kísérletet arra, hogy az egyre csökkenő létszámú együttest életben tartsa.

1971 ősztől a Deáky István vezette Erkel Kórus és az 1970 szeptemberében Goda Imre és Horváth Rezső vezetésével alakult KISZ-Kórus egyre kisebb létszámú együttesei kísérletképpen közös próbákat tartottak. A két énekkar 1972 szeptemberében hivatalosan is egyesült. Fenntartója a Művelődési és Sportház, karnagya Horváth Rezső lett.

A 31 tagú énekkar első sikere az 1973-as Országos Minősítésen kapott "Ezüstkoszorú diplomával" fokozat volt. Komoly előrelépést jelentett a létszám fokozatos növekedése és Für Éva énekművész hangképző, ill. másodkarnagyként való bekapcsolódása a közös munkába.

A fölfelé ívelő pálya újabb állomása az 1974. évi minősítés volt: a "Hangversenykórus" kategóriában "Aranykoszorú diplomával" fokozatot kaptak. Újabb meghívások is érkeztek: rádiófelvételre a Kóruspódium c. műsor számára, ill. bulgáriai vendégszereplésre.

Decemberben fennállásának 15 éves jubileumát ünnepelte az együttes. 1975-ben szerepeltek először a Dunántúli Munkáskórusok Találkozóján és a "Vándor Sándor" Kórussemlén, de sor került egy újabb közös produkcióra a Szombathelyi Szimfonikusokkal is: Handel: Acis és Galatea c. művének előadására az Országos Filharmónia szervezésében.

A sikeres rádiófelvételek jutalmaként 1976-ban megkapta a kórus a "Kiváló teljesítményért" plakettet, és szerepelhetett a Kóruspódium nyilvános záróhangversenyén. De nem ért véget a sikersorozat: decemberben az újabb

minősítő hangversenyen az énekkar - két kategóriát előrelépve - megkapta a legmagasabb, "Fesztiválkórus" fokozatot.

1976. Fesztiválkórus

1977-ben Lengyelországban ill. Jugoszláviában vendégeskedett a kórus. Emlékezve az 1966-os sikerre, Kodály Zoltán halálának 10. évfordulóján ismét megszólaltatták a Mester Öregek c. művét.

1978-ban a szombathelyi Munkás-Dalos Találkozón az Erkel Kórus magyarországi bemutatóként előadta Brecht-Eisler: Az Anya c. kantátáját. Az elismerő fogadtatás nyomán az énekkart a Kulturális Minisztérium és a Népművelődési Intézet "Kiváló Együttes" címmel tüntette ki.

1979-ben grazi vendégszereplést követően, ünnepi hangversenyen emlékezett a kórus két évtizedes munkájára. Ez alkalomból a karnagy és több kórustag megtisztelő kitüntetésekkel vehetett át a decemberi közgyűlésen.

20 éves jubileum. 1979 május

A következő évben ismét "Kiváló teljesítményért" plakettel jutalmazták a sikeres rádiófelvételért az együttest. Mégis - egy újabb válságos időszak kezdetét jelezve - csökkenni kezdett a kórus létszáma.

A következő rádiófelvételért 1981-ben ugyan ismét "Kiváló teljesítményért" plakettet kaptak, a tervezett minősítő hangversenyre azonban már nem vállalkozhattak.

1982-ben a túlélés a türelmes és lelkes kórustagoknak és Horváth Rezsőnek volt köszönhető, akik vállalták az újrakezdés munkáját. A Varázsfuvola – amelynek előadásai két évig szüneteltek – 1982-es előadásában újra énekelt az együttes az ELTE Bartók Kórusával.

A válságos időknek ismét szervezeti változás vetett véget: 1983-tól újabb mecénás vállalta, hogy a Művelődési és Sportházzal osztozik a kórus működtetésével kapcsolatos feladatokon - a Szombathelyi 17.számú Volán

Vállalat. A megnövekedett anyagi háttér lehetővé tette a hiányzó felszerelések, ruhák beszerzését, bel- és külföldi programok szervezését. Öröndetesen emelkedni kezdett a létszám, lehetőség nyílt Horváth Imre másodkarnagyként való alkalmazására.

Márciusban ismét rádiófelvétel készült az együttesrel, majd vendégül látták a Solingen-Ohligs kórust, akik meghívását elfogadva 1984-ben a Német Szövetségi Köztársaságban járt az énekkar.

Farsangi bál - Bercsényi Miklós Általános Iskola, 1984

Ez év májusában kerítették sort az együttes fennállása 25. Évfordulójának megünneplésére, amelynek kapcsán a karnagy, több kórustag és a fenn tartók ismét elismerő kitüntetésekkel vehettek át. Pierre de la Rue: Magnificat c. művét adták elő a Capella Savaria kíséretével.

1985-ben ismét az NSZK-ban járt az együttes, Kasselban és Borkenben szerepeltek Handel: Alexander's Feastjével a Szimfonikusokkal közös produkcióban.

Az 1986-os év kiemelkedő eseménye a spanyolországi vendégszereplés volt. Cantonigrosban a Zenei Fesztiválon a vegyeskari kategóriában második díjat és Vic Város Különdíját, a női karok között negyedik helyet, a folklór kategóriában ugyancsak negyedik helyet szerzett az együttes.

NDK-beli, ausztriai szereplés és újabb rádiófelvétel fémjelzi az 1987-es esztendőt. Novemberben vendégül látták a Pozsonyi Akadémiai Egylet vegyeskarát, akiknek látogatását a következő évben viszonzotta a kórus.

Az 1988-89-es évek jelentősebb eseményei: egy-egy rádiófelvétel, részvétel az Országos Munkás-dalos Találkozón, a Szent Jobb tiszteletére rendezett ünnepségeken, a Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szakszervezete IX. Országos kórustalálkozóján, karácsonyi hangverseny a ferences templomban, vendégszereplés Sopronban.

1989 májusában ünnepelte a kórus fennállásának 30. évfordulóját. A jubileum egyben a bomlás kezdetét is jelentette: e napon alakult a vetélytárs, a Szimfonikus Zenekar félhivatásos énekkara. A Volán is hamarosan megvonta támogatását. A II. Budapesti Nemzetközi Kórusversenyre ugyan benevezett a kórus, de megfelelően felkészülni már nem tudott. Az őszi bad-gleichenbergi szereplés volt az utolsó, amely az elmúlt évek munkáját még méltó színvonalon képviselte. Harmadik újrakezdéshez nem érezvén elég erőt, Horváth Rezső a karnagy posztról lemondott. Ősszel a tagság egy része elhagyta az együttest, csatlakozott a Horváth Imre vezette Radius Kórushoz.

A Sportház vezetése pályázat útján keresett új karnagyot a kórus élére. 1990 januárjában kezdték meg a munkát Pajor Éva vezetésével. Áprilisban mutatkoztak be sikeresen a közönségnek Budapesten, a Történeti Múzeumban. Az év folyamán több vasi község templomában, imaházában adtak önálló hangversenyt (Magyarszecsőd, Sorkikápolna, Egyházsrádóc). Énekeltek az egyházhazshetyei Berzsényi - emlékműsorban és a Művelődési és Sportház karácsonyi ünnepségén.

Ősszel már önálló koncerttel léptek a közönség elé a Szombathelyi

Képtárban. Decemberben a Kálvária-templomban adtak adventi hangversenyt, amit aztán a következő években hagyománnyá tettek.

Az 1991-es esztendőben már merészebb feladatokra is vállalkozott a kórus. Januárban készült el Budapesten az első rádiófelvétel Pajor Éva vezetésével.

Már két önálló koncerttel jelentkeztek: szeptember 5-én a Képtárban, december 14-én a Kálvária-templomban adtak egész estét betöltő műsort.

A nagy kihívást azonban a Cantonigrosi Zenei Fesztivál jelentette az együttes számára júliusban. Az óriási lelkesedés és munkakedv meg is hozta gyümölcsét. A női kar kategóriában második helyezést ért el az együttes.

Cantonigrosi Zenei Fesztivál. 1991.

Csendes műhelymunkát terveztek az 1992-es évre. Hogy mégis másképpen alakult, jelzi, hogy a kórusra kezdett odafigyelni a közönség. Júniusban az Agrowest Kft. létrehozta az Erkel Kórusért Alapítványt, hogy segítse az énekkar munkáját.

Folytatva a "tájkoncertek" sorát, hangversenyt adott Táplánszentkereszten és

Kőszegszerdahelyen. Közreműködtek a Babos Sándort, a Sportház igazgatóját búcsúztató gyászszertartáson júliusban, és az augusztusi Szent István ünnepségen a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központban. Résztvevői voltak a Kodály-napok nagyszabású vegyeskari koncertjének. Oberwartban ünnepi szentmisén énekeltek, közreműködtek Kines István apát emléktáblájának avatásán és a hozzá kapcsolódó kiállítás megnyitóján. Már hagyományosnak mondható tavaszi önálló hangversenyüket május 30-án adták a Képtárban. Novemberben Pécsre látogattak a Pannon Volán Bartók Béla Férfikara meghívására. Közös hangversenyen szerepeltek a vendéglátókkal a Csontváry Múzeumban.

Az 1993-as esztendő sem telt tétlenül. Ismét nagy feladatra vállalkozott az együttes: jelentkezett a III. Budapesti Nemzetközi Kórusversenyre és a hozzá kapcsolódó Nemzetközi Minősítő Hangversenyre. Áprilisban utazott a kórus a fővárosba, de előtte, március 6-án, teljes versenyműsorát bemutatta a Képtárban önálló hangversenyen.

Az erőfeszítések ismét meghozták gyümölcsüket: kategóriájában, az amatőr vegyeskarok között ezüst diplomát kapott az együttes, a minősítő hangversenyen nyújtott produkciót pedig a legmagasabb, a "Nemzetközi Fesztiválkórus" fokozattal jutalmazta a zsűri.

Még áprilisban vendégül látta az együttes a maribori Pro Musica Vegyeskart. Tavasszal új, hosszabb lélegzetű művet tanult meg az énekkar - Bárdos: Missa secundáját. Május 16-án utazott Budapestre a kórus, hogy hangversenyt adjon, majd közreműködjön az óbudai Jó Pásztor-templomban. Az új műsort újabb önálló koncerten Szombathelyen is megszólaltatták május 24-én a Bartók Teremben. Októberben Szlovéniába látogatott a kórus, viszonzva a maribori énekkar tavaszi vendégszereplését.

Január 15-én rádiófelvétellel kezdte az 1994-es évet az Erkel Kórus.

Májusban végre lehetőség nyílt a pécsi Bartók Béla Férfikar viszontlátogatására Szombathelyen. Nagy sikerű közös hangversenyt adott a két énekkar a Képtárban.

Júniusban régi-régi tervét valósította meg az együttes: a Bartók Teremben kétnapos intenzív munkával elkészült a műsoros kazettája.

Novemberben jubileumi koncerttel ünnepelte a kórus 35 éves fennállását. A jövőt tekintve a kórus nem értett egyet Pajor Éva elképzeléseivel, ezért a karnagy lemondott.

35 éves az Erkel Kórus. 1994.

1995-ben Paukovics László (régi kórustag) a kórustagság egyetértésével vette át a kórus irányítását. Megállt a létszámcsökkenés, rövid időn belül állandósult a 35 fő körüli létszám.

Áprilisban Táplánszentkereszten adtak önálló templomi koncertet, májusban a MSH-ban, a Tavaszi Gálán szerepeltek.

Novemberben az Európa-Napon való közreműködést több karácsonyi fellépés követte.

1996 sikeres, de nagyon megterhelő év volt a kórus számára.

Húsz fellépése volt az együttesnek.

Budapesten a Történeti Múzeumban önálló műsorral lépett fel, majd több közreműködés következett a MSH rendezvényein.

Áprilisban Görög estet rendezett, ráhangolódásként az augusztusban megvalósult görögországi utazásra. Ez az út nagy szerepet játszott a közösség formálásában.

Szakmai fejlődést jól szolgálta a főiskolai vizsgakoncertre való felkészülés, melyre új műveket is megtanult a kórus. Stílusbeli kirándulást jelentett a "Nekünk Mohács kell?" c. rock requiemben való közreműködés.

Az év karácsonyi koncertekkel zárult.

1997-es évet szintén sok fellépés jellemzi, több városi rendezvényen vett részt a kórus. Kiemelkedett ezek közül a "Nagypénteki Áhitat" melyen Liszt: Via Crucis-át mutatták be a kámoni templomban.

Jó hangulatú volt a Vasvári Kórustalálkozó. A Lajza Tábor kőszegi megnyitója is emlékezetes marad. Az év vége a karácsonyi koncertek jegyében zárult.

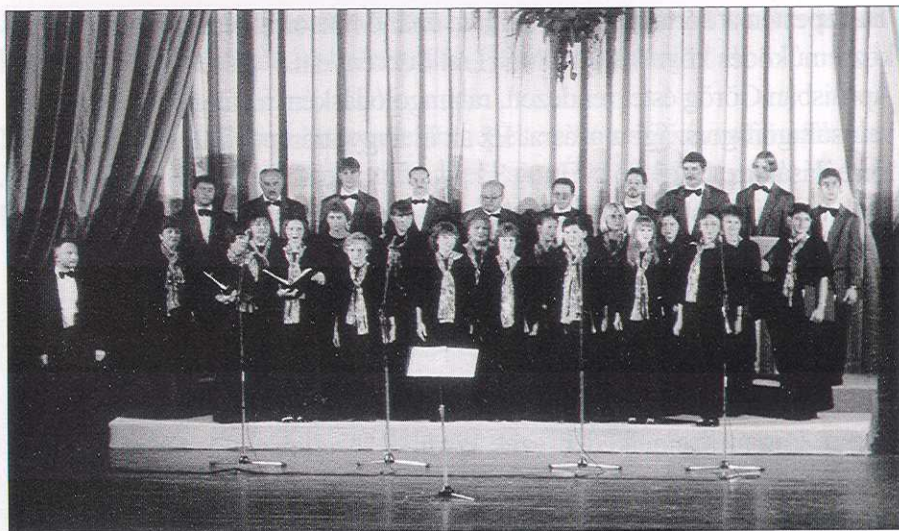
Az 1998-as év eseményei megtörték a kórus fejlődésének lendületét. Az év egyrészt a Cantonigrosi Zenei Fesztiválra, másrészt Paukovicsné Hegyi Gabriella másodkarnagy vizsgálhangversenyére való felkészülés jegyében zajlott.

Márciusban a dán testvérváros Kolding Kórusát fogadták, májusban spanyol estet szetveztek. A spanyol műsort a Vasvári Kórustalálkozón mutatták be.

Júliusban utaztak a zenei fesztiválra. A remélt szakmai siker elmaradása megviselte a közösséget.

A novemberi vizsgakoncerten, a Szent Márton Napi Kórustalálkozón is a bizonyítási vágy érződött.

A hagyományos karácsonyi koncerttel zárult az év.

“35 éves az MSH” 1998. szeptember

Az 1999-es év tervszerűtlensége, az eseti szereplések a Varázsfuvola előadás előtti szervezetlenségek megbontották a kórus egységét. A kórus többsége kinyilvánította, hogy nem kíván együtt dolgozni Paukovics Lászlóval.

A fenntartó Művelődési és Sportház újjá kívánta szervezni a kórust. A kiírt pályázat eredménytelensége miatt Horváth Rezsőt – aki már 18 évig volt az Erkel Kórus karnagya – bízta meg ezzel a feladattal.

Decemberben már vele készült a kórus a hagyományos karácsonyi koncertre, melyen új illetve felújított műveket énekeltek.

2000. év a kórus 40 éves jubileumi hangversenyére való felkészülés keretében indult.

A Szombathelyi Szimfonikus Zenekar felkérésére Takács Jenő: Ének a teremtésről című kantatájának bemutatóján örömmel vettek részt.

Május 5-én a Berzsenyi Dániel Főiskola hallgatóinak karvezetés vizsgakoncertjén szerepelt a kórus.

A karnagy személyének változása miatt a jubileum az évad végére tolódott.

Karnagyaink

Schmidt Mihály
1959 – 1967

Tibold Iván
1968 – 1970

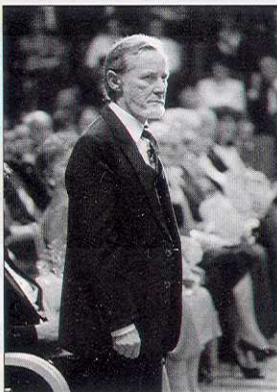
Deáky István
1970 – 1972

Horváth Rezső
1972 – 1989

Pajor Éva
1990 – 1994

Paukovics László
1995 – 1999

Horváth Rezső
1999 –

A "Szombathelyi Kultúrájáért" I. fokozat kitüntetés átvételén (1997)

1937-ben született Budapesten, 1944 óta Szombathely polgára. Zenei tanulmányait a Schola Cantorum Savariensis tagjaként alapozta meg, itt szerzett élményei meghatározták egész pályafutását. 1947-ben vették fel a Szombathelyi Zeneiskolába hegedű szakra. Itt tanult először zeneelméletet és zenetörténetet Lendvai Ernőnél. 1959-ben Győrben szerzett hegedű- és szolféztanári diplomát Barsi Ernő és Szabó Miklós tanítványaként, majd karvezetői képesítést Párkai István irányításával.

Diplomája megszerzése óta a felsőoktatásban dolgozik: először a Soproni Felsőfokú Óvónőképzőben, majd 1961-től a Szombathelyi Tanítóképzőben, az énektanárképzés kezdetétől nyújtójazása ellenére a mai napig a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola zenei tanszékén. Emellett tanított zeneiskolában, gimnáziumban, bölcsődei gondozóképzőben hegedűt, brácsát, éneket, szolfézt, zeneesztétikát, kamarazenét, vezetett zenekarokat, kórusokat, de fő működési területe a kórusvezetés, karvezetőképzés.

Pályája kezdetén, mint hegedűszólista is hangversenyezett, koncertmestere volt a Szombathelyi Szimfonikus Zenekarnak. Újjászervezte és 18 évig vezette az országszerte ismert, jelentős nemzetközi sikereket is elért Erkel Kórust.

Először külföldön is hegedűszólistaként lépett fel, majd mint karmester Ausztriában, Bulgáriában, Csehszlovákiában, Észtországban, Görögországban, Lengyelországban, Jugoszláviában, Németország keleti és nyugati tartományában, Spanyolországban és Erdélyben vendégszerepelt kórusai, valamint zenekarok élén. Elismert szereplője volt Budapest és a vidéki nagyvárosok hangversenyéletének is. Tanítványai országszerte sikeresen működnek karvezetőként, többen közülük kiváló eredménnyel szereztek magasabb képesítést. Pályafutása során több, mint 400 kórusművet vezényelt, a legtöbbet – 54-et – Kodálytól. Bárdos 41, Bartók 28 művel szerepel repertoárján, a legjelentősebb számban kortárs magyar szerzők művei (ebből 14 ősbemutató). Tucatsznyi oratórium és kantáta karmestereként, illetve karigazgatójaként szerepelt. Több, mint száz művet vezényelt a rádió felvételein, kórusai megszólaltak az osztrák, a német és a kolozsvári rádióban is.

Számtalan tanulmánya, kritikája, egyéb zenei tárgyú publikációja jelent meg helyi és országos lapokban, szakfolyóiratokban. Módszertani kutatásainak eredményeként elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia pályázati díját. Alapító tagja a Magyar Kodály társaságnak, a Zenei Előadóművészek Társaságának. Nemzetközi elismertetésének jeleként címszóval szerepel a cambridge-i kiadású "International Who is who in Music"-ban.

